

Obchody rocznicowe w Bolonii

Krzysztof Strzałka

Uroczystości 65. rocznicy wyzwolenia Bolonii na Polskim Cmentarzu Wojskowym San Lazzaro

W dniach 23–25 kwietnia 2010 r. odbyły się uroczystości związane z 65. rocznicą wyzwolenia Bolonii i zakończenia walk 2. Korpusu Polskiego we Włoszech. Z tej okazji przybyła do stolicy Emilii Romanii delegacja z Polski na czele z pełniącym funkcję kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Janem Ciechanowskim, nowo mianowanym sekretarzem Rady Ochrony Pomników Walk i Męczeństwa Andrzejem Kunertem oraz przedstawicielem Senatu RP senatorem Janem Rulewskim. Obecny był Ambasador RP w Rzymie Jerzy Chmielewski oraz Konsul Generalny RP w Mediolanie Krzysztof Strzałka wraz ze współpracownikami, którzy przygotowali uroczystość oraz z przedstawicielami Urzędu ds. Kombatantów. Przybyli również kombatanci 2. Korpusu Polskiego z Wielkiej Brytanii, Polski oraz z Włoch.

23. kwietnia Konsul Generalny RP w Mediolanie K. Strzałka złożył w imieniu Ambasadora RP w Rzymie wieniec pod pomnikiem 2. Korpusu Polskiego w Imoli (ok. 35 km od Bolonii) oraz uczestniczył w otwarciu wystawy „Wyzwolenie Imoli w obiektywie fotografów 2. Korpusu Polskiego”, która została zaprezentowana na dziedzińcu pięknego Pałacu Urzędu Miasta.

Wystawa odbyła się pod patronatem Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie i powstała przy współpracy władz miasta i lokalnej instytucji badawczej. Obecni byli kombatanci 2. Korpusu Polskiego z Wielkiej Brytanii, młodzież polska i włoska ze szkół średnich oraz grupy rekonstrukcyjne z Polski. Wszyscy przedstawiciele zostali przyjęci uroczystie przez burmistrza miasta Pana D. Manca, asesora ds. kultury i lokalnych kombatantów.

24. kwietnia główne uroczystości odbyły się w kościele parafialnym w San Lazzaro di Savena (z powodu deszczu), a następnie na Polskim Cmentarzu Wojskowym. Mszy św. koncelebrowanej przewodniczył ks. płk. M. Kwieciński z Ordynariatu Polowego WP z udziałem polskich kapłanów (m.in. honorowego prezesa Związku Polaków we Włoszech ks. Mariana Burniaka oraz rektora Polskiej Misji Katolickiej w Bolonii ks. Tomasza Klimczaka). Przemówienia wygłosili Jan Ciechanowski, zastępca komisarza Miasta Bolonia R. Ricciardi, przedstawiciel kombatantów Prof. W. Narębski, A. Kunert oraz senator J. Rulewski. Licznie reprezentowana była Polonia z północnych Włoch, polscy harcerze i grupy rekonstrukcyjne oraz przedstawiciele włoskich kombatantów. Obecni

byli również delegaci gen. V. Barbatto z Komisariatu ds. Ochrony Poległych na Wojnie z ministerstwa obrony Włoch.

Na Polskim Cmentarzu Wojskowym w Bolonii (San Lazzaro di Savena) odbył się uroczysty apel poległych, odegrano hymn polski i włoski, a następnie delegacje złożyły wieńce w krypcie pod ołtarzem głównym. Cmentarz został odpowiednio przygotowany do uroczystości, a polscy harcerze pięknie przybrali każdy z 1432. grobów zniczami i biało-czerwonymi chorągiewkami. Następnie Ambasador J. Chmielewski, Konsul Generalny K. Strzałka i delegaci z kraju złożyli wieńce na pobliskim cmentarzu, na którym spoczywają żołnierze Brytyjskiej Wspólnoty Narodów (*Commonwealth*), walczący wraz z Polakami o wyzwolenie Emilii Romanii i Bolonii.

W godzinach popołudniowych złożono również wieńce pod tablicą poświęconą 2. Korpusowi Polskiemu na Porta Maggiore, a następnie pod pomnikiem gen. Władysława Andersa, znajdującym się w parku noszącym również imię dowódcy 2. Korpusu.

W godzinach popołudniowych pełniący funkcję kierownika Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych J. Ciechanowski wydał obiad dla kombatantów oraz zaproszonych gości, na który przybyło ok. 200 osób.

Wieczorem 24 kwietnia odbył się w konserwatorium bolońskim uroczysty koncert chopinowski w wykonaniu Jakuba Tchórzewskiego, utalentowanego młodego polskiego pianisty, mieszkającego we Włoszech. Koncert został zorganizowany przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie przy współpracy Ambasady RP w Rzymie i władz Bolonii z okazji tak 65. rocznicy wyzwolenia miasta jak i Roku Chopinowskiego. Uczestniczyło w nim wielu przedstawicieli włoskich oraz kombatantów.

25 kwietnia, w święto Wyzwolenia Włoch, w ramach bolońskich obchodów, Pan J. Ciechanowski i Konsul Generalny RP w Mediolanie K. Strzałka wraz z przedstawicielami polskich kombatantów złożyli wieńce w miejscach pamięci i walki bolończyków z

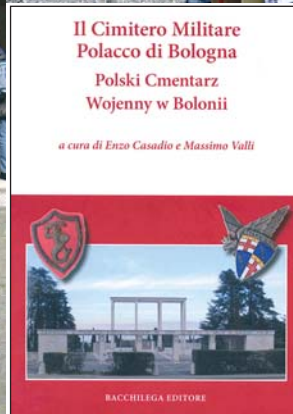
okresu II wojny światowej: w kompleksie świątynnym Santo Stefano, gdzie spotkali się z władzami miejscowymi oraz w centrum historycznym miasta. J. Ciechanowski i K. Strzałka uczestniczyli także w oficjalnej uroczystości rocznicowej na Piazza Nettuno w Bolonii z udziałem władz miasta, prowincji i Regionu Emilia Romagna. Przemówienie w imieniu polskich kombatanów wygłosił kapitan Henryk Strzelecki, kombatan armii Andersa, mieszkający dziś w Manchesterze. Licznie reprezentowana była Polonia bolońska, uczniowie filii Polskiej Szkoły w Bolonii oraz polscy kombataneci.

Obchodom 65. rocznicy wyzwolenia Bolonii przy udziale 2. Korpusu Polskiego towarzyszyła wystawa “2. Korpus Polski w Bolonii i Emilii Romanii 1945-46” przygotowana przez Konsulat Generalny RP w Mediolanie przy współpracy z Ambasadą RP w Rzymie, Urzędem ds. Kombatanów, Stowarzyszeniem Polonijnym im. Malwiny Ogonowskiej z Bolonii i władzami miasta. Wystawa składająca się z 45 plansz tematycznych w językach polskim, włoskim i angielskim urządzona została w prestiżowej Sali Herkulesa w budynku Urzędu Miasta Bolonia (*Palazzo d'Accursio*) i wzbudziła duże zainteresowanie bolończyków (trwała do 10.05.br.). Wystawę zwiedzili również J. Ciechanowski, K. Strzałka oraz polscy kombataneci z W. Brytanii, Polonia i młodzież.

Sceny z uroczystości w Bolonii: Harcerze polscy i kombataneci; powyżej: Wojciech Narębski w goście przyjaźni z bersaglierem włoskim oraz konsul Krzysztof Strzałka; obok okładka przewodnika

Na obchody rocznicowe opublikowano dwujęzyczny przewodnik “Polski Cmentarz Wojskowy w Bolonii” pod red. E. Casadio i M. Valli (wydawnictwo *Bacchilega Editore* z Imoli). Publikacja zawiera liczne fotografie historyczne, teksty wyjaśniające oraz spis pochowanych, który powstał z inicjatywy Konsula Generalnego RP w Mediolanie (autora większości tekstów).

Przy czynnej współpracy Konsulatu i Konsula Generalnego RP w Mediolanie powstała także tablica informacyjna na cmentarzu, w której znalazły się teksty w trzech językach przedstawiające walki 2. Korpusu Polskiego o wyzwolenie Emilii Romanii i Bolonii oraz historia powstania Polskiego Cmentarza Wojskowego w Bolonii (największego na ziemi włoskiej). Tablica wypełnia istotną lukę w propagowaniu informacji o wkładzie polskich żołnierzy w wyzwolenie Włoch i stanowi cenny element informacyjny dla zwiedzających cmentarz w Bolonii. ■